

на Димов въпросът за литературните моди и тяхното дискредитиране е обект на различни прочити. Присъствието на чуждоземни, екзотични сензационно-приключенски и мелодраматични елементи е част от корпуса на масовата литература, който откриваме и в драмите на писателя като естествено продължение в стилово и идейно отношение на търсенията му². Прочутият афористичен *оскаруайрлдовски езиков маниер*, отдавна проигран в големите романови творби на Димов, се превръща в основна езикова атракция в неговите пиеси. Като късни текстове в творчеството драматургическите творби диалогизират не само с останалите текстове на писателя, но и с цялата литературна традиция в новата българска литература.

Този тип пиеси заемат една полупразна ниша в нашата драматургия от края на 50-те и началото на 60-те години, когато нормативната социалистическа естетика активно контролира културното пространство³. Разглеждането на постановъчните проблеми, произтичащи от различни редакции и цензурни претенции, е показателно за по-деликатната проблематика, която въвеждат пиесите, и същевременно сигнализира за активно работещ социално-културен контекст.

Професионалните казуси, драми, желаня, любви, разочарования и в двете пиеси следват образци от ниските и тиражирани етажи на масовата култура и литература, на булевардно-сентименталното и сладникаво следобедно четиво. *Life story* на Нина с американския офицер или на държавния чиновник Борис с бившата хай-лайфна дама Мери от „Жени с минало“, любовта на Глафира с Петрински и любовните триъгълници, в които се замесват героите от „Виновният“, са изцяло в жанровата тоналност на мелодрамата. В стила на популярната литература попадат и героико-романтичните жестове, проява на любов, жертвеност и благородство на редица герои с нелегално минало от двете пиеси - интимните преживявания на персонажите - образци на висок морал и нравственост като Катя и Ана, Велизар и Теодоси

² Формите на масовата литература и тяхното присъствие в прозата на писателя са изследвани в статиите на О. Сапарев. Парадоксите на Димитър Димов. - В: Литература и интерпретация. Пловдив, 1988, с. 80-87 и Г. Тиханов. Романите на Димитър Димов и традициите на българската проза. - В: Тълкувания. Текстове върху българската литература след Възраждането. С., 1994, с. 76-81

³ В своето изследване „Театър и тоталитаризъм“. С., 2000 г., Лиляна Станчева прави панорама на „българската социалистическа пиеса“ на сцената на Народния театър, която позволява да се реконструират и откроят десетилетните търсения в българската драма и сцена.